

4 червня 2015 р. після тривалої важкої хвороби відійшов у вічність видатний джерелознавець і текстолог, історик української літератури і журналістики Віктор Іванович Дудко.

Віктор Дудко народився 12 грудня 1959 р. у м. Городні Чернігівської обл. Закінчив факультет журналістики Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка (1982), працював у чернігівській газеті “Комсомольський гарт”. У 1985–1988 рр. навчався в аспірантурі Інституту світової літератури ім. О.М. Горького, у відділі національних літератур. Під керівництвом Н. Над’ярних 1988 р. захистив кандидатську дисертацію “Эпистолярное наследие украинских писателей-реалистов конца XIX – начала XX века в контексте украинско-русских литературных взаимосвязей”. З 1989 р. працював в Інституті літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України у відділі рукописних фондів та текстології, згодом у відділі видань літературно-критичної спадщини. Тут пройшли його найкращі роки, тут він відбувся як науковець, здобувши визнаний авторитет у колег та в широкому колі дослідників як в Україні, так і за її межами. Його присутність у науковому просторі Інституту значною мірою підвищувала дослідницький статус нашої

установи, утверджувала її якісний вимір. В. Дудко уособлював найкращі риси дослідника-філолога – наукову чесність та виняткову вимогливість, надзвичайну ґрунтовність розгляду проблеми, жагуче прагнення до поглиблення своїх знань, які значно простягалися за межі досліджуваної ним епохи і якими він охоче ділився з колегами. Серед наукових зацікавлень вченого були різні аспекти літературного джерелознавства і текстології – дослідження історії тексту, цензурні питання, атрибуція авторства, публікація джерел і науковий коментар, поглиблене вивчення маловідомих постатей літературного процесу другої половини XIX – початку XX ст. тощо. Його публікаціям притаманна строга наукова метода, ясний доказовий виклад, всебічне джерельне опрацювання. Порушуючи певну проблему, В. Дудко завжди намагався її вичерпати в обраному аспекті, не залишаючи питань для майбутніх дослідників. Він був повністю відданий науці, і його дослідницьким кредо було утримувати якнайвищу наукову планку. У цьому певною мірою виявлявся його максималізм і навіть науковий пуризм: він не випускав із рук статті, допоки не врахував у ній усі необхідні, на його погляд, друківані та архівні джерела, що прояснювали проблему. І не мало значення, знаходилися ті джерела в Києві чи Чернігові, у Москві чи Петербурзі. Кожна його наукова праця – це, по суті, нове слово у досліджуване питання. Він автор понад 200 статей, присвячених М. Коцюбинському, П. Грабовському, Б. Грінченку, П. Кулішу, Я. Шоголеву, Л. Глібову, П. Чубинському, Марку Вовчку, В. Самійленку, Лесі Українці, І. Франку та багатьом іншим.

В. Дудко стояв біля витоків щорічника “Спадщина: Літературне джерелознавство. Текстологія”, був постійним автором і редактором перших томів.

Найпомітнішим внеском Віктора Івановича в науку стали його студії, присвячені часопису “Основа”. Майже 20 років він систематично досліджував цей журнал в усіх можливих ракурсах: історію видання, його авторів, читацьку аудиторію, жандармські матеріали тощо. Це десятки статей, які ввійшли в золотий фонд української науки. Вивчення цього знакового для історії української культури часопису завдяки йому стало репрезентативним, і нині жодне інше українське періодичне видання не опрацьовано настільки ґрунтовно, як “Основа”, попри те що архів журналу не зберігся. Протягом останнього року В. Дудко весь свій доробок про “Основу” збирав в окрему книжку, яку в основному завершив, і тепер її готуватиме до друку видавництво “Критика”.

Занурення в епоху кінця 1850-х – початку 1860-х рр. спонукало В. Дудка звернутися до проблем шевченкознавства, яким він і раніше приділяв дослідницьку увагу. Свої статті із цієї царини він зібрав у монографію “Тарас Шевченко: Джерелознавчі студії”. Видана 2014 р. у “Критиці”, книжка стала явищем філологічної науки й наочно продемонструвала, що вивчення Шевченка у джерелознавчо-текстологічному аспекті ще далеко не вичерпано. Властиво, монографія вказала на нові пошукові можливості шевченкознавства, окреслила напрямки, у якому варто рухатися, заявила методу, яку належить сповідувати, встановила рівень, якого треба дотримуватися.

З відходом Віктора Івановича Дудка українська наука зазнала непоправної втрати. Висловлюємо наші щирі співчуття рідним і близьким покійного. Вічна йому пам’ять!